

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A gyermek- és ifjúságvédelem hatályos szabályozása az ügyészség
közérdekvédelmi feladatainak tükrében**

Szerző: dr. Mócza Réka

Cegléd, 2017. május 29.

I. Bevezetés

A gyermek, mint különleges bánásmódot igénylő személy jogait a magyar szabályozás igen sokrétűen biztosítja, úgy jogszabályok rendszerével, mint az ezek talaján létrejövő intézmények útján egyaránt. Mindezek ellenére azonban sajnálatos módon mégis igen gyakran fordulnak elő gyermekek sérelmére elkövetett jogsértések, valamint bűncselekmények egyaránt, melyből joggal következtethetünk arra, hogy a gyermekvédelem nem minden esetben működik az elvárásoknak megfelelően.

Az ügyész tagadhatatlanul legismertebb feladata az állam büntetőigényének érvényesítőjeként a közvádlóként történő fellépés. E szerepkörét általában még a jog világában járatlan emberek is jól ismerik. Emellett azonban létezik az ügyészség tevékenységi körének egy még a jogásztársadalom részére sem mindig jól ismert területe, mégpedig a közérdek védelme a törvényesség betartása érdekében.

A jogtudományban számos kísérlet történt már a közérdek definiálására, habár egyes nézetek szerint a közérdek fogalmának tisztázása nem is annyira a jogelmélet, sokkal inkább a filozófia vagy a politika területére eső feladat. Bódig Mátyás szerint például a közérdek a közjó fogalmával mutat szoros rokonságot: „a közjó olyan általános feltételek sora, amelyek előnyösek mindenkinek (a közösség minden tagjának), a közérdek pedig annak megtételében nyilvánul meg, ami a lehető leghatékonyabban biztosítja azokat a feltételeket, amelyek mindenkinek szükségesek céljai követésére, illetve amelyek megvalósítása előnyös lesz mindenkinek”.

Visszatérve az ügyészséghez, a polgári jogi területén végzett feladatai ugyanakkora jelenetőséggel bírnak, mint amelyet a büntetőeljárás egésze alatt fejt ki, kezdve a nyomozás feletti felügyelettől a vádképviselőten át egészen a büntetés-végrehajtás feletti ellenőrzésig. A polgári perekben és nemperes eljárásokban közérdekvédelmi - közjogi - ügyszakos ügyészek járnak el rendkívül sokrétű tevékenységet látva el. E tevékenység számos területet ölel fel, melyek kifejtése jelen tanulmányban annak sokrétűsége és a korlátozott terjedeleme miatt nem lehetséges, így röviden annak bemutatására

vállalkozom, hogy az ügyészt milyen kötelezettségek terhelik a gyermekvédelmi jelzőrendszerben, majd pedig a gyermek - és ifjúságvédelem terén feladatként megjelenő speciális ügyészi közrendvédelmi tevékenységre térek ki.

II. A gyermekvédelem rendszere a Gyvt. alapján

A gyermekvédelem fő szabályait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) tartalmazza. A Gyvt. a gyermek fogalmának meghatározásánál a Polgári Törvénykönyvben foglaltakhoz nyúl vissza. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2012. évi V. törvény (Ptk.) szerint „kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be; a kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik”. Egyebekben pedig aszerint alakulnak az életkori határok, hogy a kérdés szabálysértéssel vagy bűncselekménnyel összefüggésben merül fel.

Gyermek, fiatalkorú és fiatal felnőtt a Gyvt. értelmező rendelkezései szerint:

gyermek a Ptk.2:10. § (1) bekezdése szerinti kiskorú (vagyis a 18. életévét nem töltötte be, és nem kötött házasságot)

fiatalkorú a szabálysértés elkövetésekor a 14. életévét betöltötte, azonban a 18. - javítóintézetben történő nevelése esetén a 21. - életévét még nem töltötte be,

a 2013. július 1-jét megelőzően elkövetett bűncselekmény elkövetésekor a 14. életévét betöltötte, azonban a 18. - javítóintézetben történő nevelése esetén a 21. - életévét még nem töltötte be,

a 2013. június 30-át követően elkövetett bűncselekmény elkövetésekor a 12. életévét betöltötte, azonban a 18. - javítóintézetben történő nevelése esetén a 21. - életévét még nem töltötte be,

fiatal felnőtt az a nagykorú személy, aki a 24. évét nem töltötte be.

A gyermeki jogok védelme egy összetett kötelezettség, mely minden olyan természetes és jogi személy feladata, „*aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik*”. A gyermekvédelem - szögezi le a Gytv. „*a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység*”.

A gyermekvédelem elemei az alábbiak:

- alapellátások,
- szakellátások,
- hatósági intézkedések,
- a bűncselekményt elkövető fiataikorúak ügyei.

Az alapellátás történhet pénzben, nyújtható természetben és személyes gondoskodás útján is megvalósítható, célja pedig nem más, mint a veszélyeztető helyzetek megelőzése, vagyis annak biztosítása, hogy a gyermek a családjában maradhasson, és ott nevelkedhessen. A szakellátás a családból kikerült gyermekek esetében a helyettesítő védelmem biztosítására szolgál, kötelezettje pedig az állam. Hatósági intézkedésre akkor kerül sor, ha a gyermek fejlődéséhez szükséges ellátás „*a szülő beleegyezésével nem biztosítható, és a helyzet a gyermek fejlődését veszélyezteti*”. A hatósági intézkedés kötelezettje a gyámhatóság, melynek formája lehet a védelembe vétel, a családba fogadás, az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel, továbbá a nevelési felügyelet.

III. Az ügyész mint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja

A Gyvt. meghatározza azon személyeket és szerveket, akiknek/amelyeknek „a törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el (...) az alaptevékenység keretében”. A következőkről van szó:

„a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

c) a köznevelési intézmények,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

g) a pártfogó felügyelői szolgálat,

h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,

k) a munkaügyi hatóság,

l) a javítóintézet,

m) a gyermekjogi képviselő,

n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,

o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.”

A fentebb felsorolt személyek és szervek kötelezettsége kettős, ugyanis egyrészt kötelesek jelezni az illetékes gyermekjóléti szolgáltatóknál, ha azt észlelik eljárásuk során, hogy egy gyermek veszélyeztetetté vált. Másrészt, kötelesek „hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén”.

A veszélyeztettség fogalmát meghatározza ugyan a Gyvt. - „*olyan, a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza*” -, értelmezéséhez azonban nem nyújt segítséget. A gyermekvédelmi szakirodalom szerint minden olyan helyzet veszélyeztetettséget jelent, amely a gyermeknek árt. Ennek megítéléséhez azonban objektív és szubjektív szempontokat is figyelembe kell venni, hiszen ezek adódhatnak olyan szituációkból, melyek ugyan ártanak a gyermeknek, ám a társadalmi közmegítélés szerint nem, vagy nem feltétlenül minősülnek gyermekvédelmi ügynek.

A Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete által közzétett szakmai segédlet szerint veszélyeztetett a gyermek akkor, ha családjában vagy közvetlen környezetében bántalmazásnak, erőszaknak, zaklatásnak van kitéve, ha elhanyagolják, vagy ha bármely más családi, környezeti tényező hátrányosan befolyásolja a fejlődését. A veszélyeztetettséget megalapozhatja egy konkrét cselekmény vagy mulasztás, folyamatosan, ismétlődően fennálló helyzet, veszélyeztető folyamat eredményeként kialakult állapot. Ebből a szempontból közömbös, hogy a vészhelyzethez a gyermek vagy bárki más magatartása, mulasztása vezetett.

A bírósági gyakorlat szerint rövid példákkal megvilágítva erkölcsi elhanyagolásról beszélünk akkor, ha a szülő az iskolás korú gyermekével bűncselekményt vagy szabálysértést követ el, vagy ha az ilyen gyermekkel együtt koldul. Lelki bántalmazás történik akkor, ha az egyik szülő a gyermek jelenlétében súlyosan bántalmazza vagy megöli a másik szülőt. Testi veszélyeztetésnek tekinthető, ha a szülő a gyermekét egy súlyosan ittas vagy súlyosan fogyatékos személy felügyeletére bízta. Testi veszélyeztetés az is, ha a szülő a gyermeket otthontalan életmódra szorítja, vagy gyakran változtatja tartózkodási helyét, azaz vándorol vele. A felügyelet elhanyagolását jelenti az is, ha a szülő a kiskorú gyermeket az utcán hagyja felügyelet nélkül, vagy elhagyja. Sorozatjellegű az erkölcsi veszélyeztetés, ha a szülő nem foglalkozik a gyermekkel. Szexuális bántalmazásnak tekintendő, ha a gyermek jelenlétében szexuális életet él, vagy akár szerelmi viszonyt épít ki a kiskorúval.

Az Országos Gyermekegészségügyi Intézet „A gyermekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése, felismerése és kezelése” címmel adta ki 1. számú Módszertani irányelvét, mely a veszélyeztetettség fokozatait határozza meg útmutatóként a gyermekekkel napi szinten találkozók személyek így házi orvosok, gyermekorvosok, védőnők számára. Ezek szerint a következő fokozatok különíthetők el:

- alacsony fokozatú veszélyeztető magatartás: egyedi ügyekről van szó, melyek érdemi kihatása nincsen a gyermek fejlődésére;
- mérsékelt súlyos veszélyeztető magatartás: gyakoribb jelenség, de hosszú távon még nem jelent kárt a gyermekre nézve;
- nagyon súlyosan veszélyeztető magatartás: folyamatos vagy igen gyakori elhanyagolás, vagy pedig rendkívül veszélyeztető magatartás, például a gyermekén sérülés nyomai fedezhetők fel, de a szülő, gondozó nem fordult orvoshoz és/vagy az esettel kapcsolatos előadása zavaros, ellentmondásos; ilyen esetben azonnali jelzéssel kell élni a gyermekjóléti szolgálat felé;
- életveszélyes veszélyeztetettség: huzamos vagy súlyos pszichológiai, vagy fizikai károsítás az olyan életveszélyes helyzet, amikor vagy az elkövető, vagy más családtag nem kér segítséget a sérülés ellátására, kezelésére; ilyen eset észlelésekor a gyermeket haladéktalanul ki kell emelni a környezetéből és a bűnüldöző hatóságokat is értesíteni szükséges.

A veszélyeztetettség fogalmát ugyanakkor nem lehet szűken értelmezni. A szociológusok szerint ugyanis minden gyermek veszélyeztetett, aki szegényes és/vagy ingerszegény környezetben, túlszűfolt lakásban, gettószerű telepen él. A pszichológiai megközelítés szerint a személyes kapcsolatoknak van döntő szerepe, így veszélyeztetett a gyermek, ha *„testi vagy pszichikus fejlődését ártalmas környezeti hatások, rossz interperszonális kapcsolatok akadályozzák, károsítják”*.

Anyi összegzésképpen megállapítható, hogy a veszélyeztetettség egy folyamat. Lehet, hogy a környezet, a hatóságok számára csak akkor válik nyilvánvalóvá, amikor például a gyermekén az iskolai a tornaórán ütések nyomait fedezi fel a tanár. Mindez azonban csak eredménye egy olyan hosszan tartó folyamatnak, amelyet - optimális esetben - a jelzőrendszer tagjainak már korábban észlelniük kellett volna.

Ezen a ponton szükséges azt is megemlíteni, hogy a jelzési és a hatósági eljárás kezdeményezésére irányuló kötelezettség - legalábbis erkölcsi kötelezettségként - az állampolgárokat és a gyermekek érdekeinek szolgálatában álló társadalmi szervezeteket is terheli. Jogi kötelezettséget a Gytv. velük szemben nem határoz meg, pusztán csak annyit rögzít, hogy ők is élhetnek jelzéssel, illetve kezdeményezéssel.

A jelzőrendszeri tagok (tehát a Gytv. 17. § (1) bekezdésében felsorolt személyek és az ott részletezett intézmények alkalmazottai) kötelesek nemcsak egymással, de az esetet észlelő vagy abban érintett állampolgárokkal és civil szervezetekkel is együttműködni. Amennyiben a jelzőrendszer tagjai ezt elmulasztják és nem tesznek eleget a jelzési, eljáráskezdeményezési, illetve együttműködési kötelezettségüknek, úgy fegyelmi felelősséggel tartoznak, és a gyámhatóság értesítése alapján fegyelmi eljárás is indítható ellenük. Értelemszerűen a fegyelmi jogkör gyakorlója dönt abban a kérdésben, hogy megindítja-e az illető alkalmazott ellen a fegyelmi eljárást.

Láthattuk tehát, hogy az ügyész is tagja a gyermekvédelmi jelzőrendszernek, köteles a Gytv.-ben és a rá vonatkozó egyéb jogszabályokban foglaltak szerint eleget tenni a jelzési, eljáráskezdeményezési és együttműködési kötelezettségeinek, e kötelezettségek elmulasztása esetén pedig fegyelmi eljárás indítható vele szemben.

IV. Az ügyész gyermek - és ifjúságvédelem körébe tartozó konkrét feladatai

Az ügyész a gyermek- és ifjúságvédelem körébe eső közérdekvédelmi tevékenysége során törvényességi ellenőrzést folytat a gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó intézmények felett. Évente kell ellenőriznie a speciális gyermekotthonokat, a többi gyermekvédelmi szolgáltatónál csak egyedi esetben, ha olyan jogsértésről szerez tudomást, mely a kiskorúak jogainak sérelmével vagy korlátozásával jár.

Ügyészi hatáskörbe tartozik továbbá a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése tárgyában született gyámhatósági határozatok törvényességének ellenőrzése is. Gyermektartásdíj megelőlegezésére akkor van mód, ha a bíróság jogerős ítéletében már megállapította a tartásdíj - fizetési kötelezettséget, ám a teljesítésre önhibából nem került sor, és behajtása átmenetileg nem lehetséges. További feltétel, hogy a gyermeket ténylegesen gondozó szülő egyedül nem képes a gyermeket megfelelően eltartani, és a családban az egy főre jutó havi jövedelem átlaga kevesebb, mint az öregségi nyugdíjminimum kétszerese. Az ügyész tehát az e tárgyban hozott gyámhatósági határozatokat ellenőrzi, ezzel összefüggésben azonban azt is vizsgálja, hogy a bűncselekmény (tartás elmulasztása) gyanúja fennáll-e.

A gyermekvédelmi gondoskodás egy speciális eszköze a védelembe vétel. Akkor kerülhet erre sor, ha a szülő a gyermek veszélyeztetettségét nem tudja vagy nem is akarja megszüntetni, vagyis nem veszi igénybe az alapellátásokat, vagy azok a helyzet normalizálására nem elegendők, de egyébként *„alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható”*.

A védelembe vételnek vannak további - mérlegelésen alapuló - esetkörei, ezekben a gyermekjóléti szolgálat javaslatára intézkedhet a gyámhatóság

- a szabálysértést elkövető fiatalkorú esetében (a szabálysértési hatóság értesítése alapján),
- a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermekkel szemben, ha vele szemben a nyomozást megtagadták (a nyomozó hatóság határozata alapján),
- a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy vádolt fiatalkorúval szemben (a rendőrség, az ügyészség, a bíróság jelzése alapján).

Az ügyész közrendvédelmi tevékenysége e körben is megjelenik, itt azt vizsgálja, hogy a szabálysértési hatóság megalapozottan kezdeményezte-e a fiatalkorú védelembe vételét.

Végül, a Legfőbb Ügyészség jár el egyes nemzetközi vonatkozású ügyekben, így például „szükség esetén intézkedik a jogellenesen külföldre vitt vagy külföldről Magyarországra hozott kiskorúakkal összefüggő panaszokkal és kérelmekkel kapcsolatban, a fiatalkorúak ellen indult szabálysértési eljárásokban intézi a nemzetközi jogsegély ügyeket”.

V. Néhány statisztikai adat

Arról a fentiekben már képet kaphattunk, hogy a gyermekvédelem egy igen komplex feladat- és tevékenységrendszer jelent, számos szereplővel. Azt is megállapíthattuk, hogy az ügyész csak egy közülük és több más olyan személy, szerv is megelőzi őt a sorban, aki/amely gyakrabban találkozik veszélyeztetett gyermekekkel, fiatalokkal. A kérdés az, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem területén milyen gyakorisággal kerül sor az ügyész közrendvédelmi működésére. A kérdés megválaszolására a legfőbb ügyész 2013., 2014. és 2015. évekre vonatkozó országgyűlési beszámolóját vettem vizsgálat alá. Először azt néztem meg, hogy közrendvédelmi ügyekben milyen volt az ügyforgalom, majd ezt követően a gyermek- és ifjúságvédelem területén kifejtett közrendvédelmi tevékenység adatait elemzem.

1. A 2013. évi országgyűlési beszámoló

2013-ban összesen 210789 közérdekvédelmi ügyek érkezett. Ebből 4491 volt az intézkedés, illetve felülvizsgálat iránti kérelmek száma. Ami az ügytípusok gyakoriságát illeti, a kérelmezők leginkább szabálysértési, közigazgatási hatósági, környezetvédelmi, építési ügyekben, egyesületekkel, alapítványokkal kapcsolatos ügyekben fordultak az ügyészséghez.

Az ügyészség által tett intézkedések között a leggyakoribb a szabálysértési eljárást megszüntető határozat felülvizsgálata volt (107234), ezt követte az elővezetési határozat felülvizsgálata (61794). 3187 esetben felhívással, 3629 esetben jelzéssel élt az ügyészség, 406 esetben pedig hatósági eljárást kezdeményezett.

Gyermek- és ifjúságvédelmi ügyek összesen 14239 volt 2013-ban, ez a törvényességi ellenőrzés hét százalékát tette ki. Fiatalok szabálysértési ügyeiben 683 esetben kellett eljárni, összesen 1474 elővezetési határozatot kellett ellenőrizni. Mintegy 300 gyermektartásdíj megelőlegezése tárgyában hozott határozatot kellett megvizsgálni. A speciális gyermekotthonok ellenőrzése során leginkább a gondozottak telefonos kapcsolattartásával, az internetelérhetőséggel, a látogatók fogadására alkalmas helyiségekkel voltak problémák. Egyéb gyermekvédelmi szolgáltató intézmények ellenőrzésére tizennégy esetben került sor.

2. A 2014. évi országgyűlési beszámoló

2014-ben összesen 280603 volt az ügyérkezések száma a közérdekvédelem területén, ez közel hetvenezzerrel meghaladta a 2013-as ügyforgalmat. Ezen belül is a legnagyobb hányadot (az összes ügy 42 százalékát, ami mintegy 120 ezer ügyet jelent) a szabálysértési ügyek tették ki. Az új Ptk. hatályba lépésével összefüggésben megnövekedtek az alapítványokkal és egyesületekkel kapcsolatos ügyek (ez a 2013. évi 19 ezer ügyel szemben 38 ezer ügyet jelentett). Közel 6500 esetben kellett hatályon kívül helyezni elővezetést elrendelő határozatot, ebből 420 határozat érintettje fiatalok voltak.

2014-ben az ügyészség 25 speciális gyermekotthonban folytatott le átfogó vizsgálatot, a működési feltételek és az ellátás ellenőrzése mellett kiemelt figyelmet szentelt annak a kérdésnek, hogy a személyes szabadságot korlátozó intézkedések alkalmazása mennyire volt jogszerű. A vizsgálatba bevont intézményeknél főként adminisztrációs jellegű hibákat tártak fel, nem minden esetben tettek például eleget a törvényben írt értesítési kötelezettségeiknek. 24 esetben került sor jogszabálysértés miatt kiemelt intézkedésre. A gyermektartásdíj megelőlegezése tárgyában született határozatok ellenőrzése kapcsán az ügyészség azt állapította meg, hogy nem egységes az egyes járási gyámhivatalok gyakorlata a jogosultsági időtartam tekintetében, ez pedig jogbizonytalansághoz vezethet. Ezért a Legfőbb Ügyészség egyeztetett az Emberi Erőforrások Minisztériumával, majd állásfoglalást adott ki a területi ügyészségek számára. Az ügyészség a gyermek- és fiatalokkal kapcsolatos közérdekvédelmi

tevékenysége során 265 esetben kezdeményezett hatósági eljárást, 337 esetben büntetőeljárást, 254 esetben felhívással élt, 677 esetben pedig jelzéssel.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény a Gyvt.-ben írthoz hasonló jelzőrendszer felállításáról rendelkezik. Ennek alapján az ügyészség - hasonlóan a törvényben nevesített más személyekhez, intézményekhez, mint amilyen például, a gyámhatóság, a rendőrség, a bíróság is - fegyelmi felelősségre vonás terhe mellett „köteles jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észleli”. Az országgyűlési beszámoló tanúsága szerint az ügyészség 2014-ben összesen 655 esetben tette eleget jelzési kötelezettségének.

3. A 2015. évi országgyűlési beszámoló

2015-ben mintegy 320 ezer ügy érkezett a (2014-ben 280 ezer), ennek közel nyolcvan százalékát (267 ezer ügy) a közérdekvédelmi szakterülethez tartozó ügy tette ki. Az egyesületekkel, alapítványokkal kapcsolatos ügyek száma az előző évhez képest 148 százalékkal megnövekedett. 2288 esetben az ügyfél kérelmére folytattak le törvényességi ellenőrzést. Ügyészi felhívásra 887 esetben került sor. Az egyik legjellemzőbb ügytípus a termőföld adásvételével kapcsolatos hatósági határozat ellenőrzése volt, 79 esetben adott ki az ügyészség felhívást. Több mint 99 ezer szabálysértési határozat felülvizsgálatára került sor, 840 esetben végződött az eljárás ügyészi felhívással, 1517 esetben elegendőnek bizonyult az ügyészi jelzés is.

Ami a gyermek- és ifjúságvédelmi közérdekvédelmet illeti, 2015-ben országos vizsgálatot folytattak, mely valamennyi speciális gyermekvédelmi intézményre kiterjedt. Jogszabálysértés miatt 13 esetben adtak ki felhívás, és 11 esetben került sor jelzésre. A legtöbb probléma a biztonsági elkövetőkkel volt, három helyen nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően alakították ki. Egy esetben azért került sor ügyészi intézkedésre, mert a törvényben engedélyezett 24 órás időtartamot meghaladóan helyeztek el

egy gyermeket az elkülönítőben. Az ügyészi ellenőrzések során több helyen is azt állapították meg, hogy nem készültek egyéni gondozási tervek, vagy éppen a jogszabályban írt szakmai létszámminimumot nem teljesítette az intézmény. A távoltartásról szóló törvény szerinti jelzésre 590 esetben került sor.

VI. Összegzés

Láthattuk, hogy az ügyészi közérdekvédelmi tevékenység leginkább a szabálysértési eljárásokban, az egyesületekkel, alapítványokkal kapcsolatos ügyekben a legaktívabb. A legfőbb ügyész 2013., 2014. és 2015. évi országgyűlési beszámolóiból az derül ki, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem terén kifejtett ügyészségi ténykedés - az egyéb közérdekvédelmi ténykedéshez képest - kevésbé meghatározó. Tény, hogy a gyermekvédelmi rendszernek számtalan szereplője van, akik közül vannak olyanok is, kiknek közvetlenebb rálátása van arra, miként érvényesülnek a gyermeki jogok.

A rendelkezésemre álló információk alapján úgy vélem, hogy az ügyészség főként a gyermekvédelmi intézmények és a speciális gyermekvédelmi intézmények ellenőrzése során teheti a legtöbbet a gyermekvédelem terén.

Felhasznált irodalmak jegyzéke:

- Balogh Anna (2015): A szülői feladatokból eredő kötelességek megszegése súlyosságának megítélése. *Ügyészek Lapja* 2015/6. 31-39.
- Bódig Mátyás (2008): Jogelméleti és politikai filozófiai reflexiók a közérdek fogalmáról. In: Szamel Katalin (szerk.) (2008): *Közérdek és közigazgatás*. MTA jogtudományi Intézet, Budapest. 32-45.
- Gál Antal (2011): *Veszélyeztetettség fogalma, hatékony alkalmazásának szakmai megalapozása*. Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Budapest.
<http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/veszelyez.pdf> (Letöltve: 2017.05.12.)
- Nánási László (n.é.): *Az ügyészség története*
<http://ugyeszseg.hu/fooldal/ugyeszseg-tortenete/> (Letöltve: 2017.05.12.)
- Rózsás Eszter (2013): *Gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás*. In: Lapsánszky András (szerk.) (2013): *Közigazgatási jog. Fejezetek szakigazgatásaink köréből III. kötet*. Complex Kiadó, Budapest.
- *Ügyészség.hu: Az ügyészség szervezete*. <http://ugyeszseg.hu/fooldal/szakmai-tevekenyseg/kozerdekvedelmi-szakag/> (Letöltve: 2017.05.12.)

Felhasznált jogszabályok jegyzéke, egyéb felhasznált irodalom:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról
- B/145. sz. iromány. A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2013. évi tevékenységéről. 30. <http://ugyeszseg.hu/repository/mkudok5660.pdf> (Letöltve: 2017.05.12.)
- B/4680. sz. iromány. A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2014. évi tevékenységéről. 27. <http://ugyeszseg.hu/repository/mkudok8358.pdf> (Letöltve: 2017.05.12.)

- B/11709. sz. iromány. A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2015. évi tevékenységéről. 31-32. <http://ugyeszseg.hu/repository/mkudok8109.pdf> (Letöltve: 2017.05.12.)